

EFFEKTRAPPORT 2018 FRÅN INSAMLINGSSTIFTELSEN KVINNOR & HÄLSA 1,6 MILJONER – KVINNA MITT I LIVET – Kvinnor & Hälsa

ORGANISATIONSNUMMER: 80 24 05-9593

Grev Turegatan 27 114 38 Stockholm Tel 08 29 51 59

Stiftelsen Kvinnor och Hälsa samlar in pengar till förmån för forskning som är betydelsefull och viktig för kvinnor – livsviktig eftersom man varken inom profession eller bland allmänhet till exempel inte vet att kvinnor kan ha andra symptom än män vid hjärtinfarkt och stroke.

Insamlingsstiftelsen bildades 2008 på uppdrag av Föreningen 1,6miljonerklubbens styrelse efter initiativ av Alexandra Charles von Hofsten.

Stiftelsens ändamål är att öka kunskapen om kvinnors hälsa genom att ge stipendier och forskningsbidrag till klinisk medicinsk forskning samt att sprida information om genuskillnader och kvinnors hälsa och sjukdomar.

Uppfyllelse av ändamålet

Stipendierna går till unga kliniska forskare som är i början av sin forskarkarriär och driver forskning på kvinnor och män ur ett genusmedicinskt perspektiv. Forskningen ska innehålla biologiska och psykosociala aspekter på sjukdom och hälsa. Forskning ur ett genusmedicinskt perspektiv behövs, men idag är det sparsamt med medel att söka för yngre forskare som just har eller just ska disputera.

Våra hjärtefrågor är:

- Hjärt- och kärlsjukdomar
- Osteoporos
- Psykisk ohälsa
- Alzheimer

Forskningsstipendier från insamlingsstiftelsen Kvinnor och Hälsa

Stipendierna skall gå till kliniska forskare som är i början av sin forskarkarriär, och som driver forskning med ett genusmedicinskt perspektiv. Forskningen kan innehålla biologiska och psyko-sociala aspekter på sjukdom och hälsa. Kön- och genusaspekter bör diskuteras när det gäller sjukdomens epidemiologi, patofysiologi, diagnostik, behandling och prognos.

Vilka bestämmer vart de insamlade pengarna går?

Kvinnor & Hälsa har en vetenskapsnämnd som utser mottagare av forskningsstipendierna.

För beslut om 2018 års mottagare av medel deltog kardiologi-professor Karin Schenck-Gustafsson (ordförande), professor i endokrinologi Kerstin Brismar, adjungerad professor i kärnkirurgi Rebecka Hultgren, professor emerita i obstetrik och gynekologi Britt-Marie Landgren, professor i geriatrik Agneta Nordberg samt som adjungerad, professorn i psykiatri Martin Schalling.

Bedömning

Stiftelsens vetenskapliga nämnd bedömer ansökningarna med en poängskala enligt Vetenskapsrådets kriterier – originalitet, vetenskaplig kompetens, genomförbarhet och betydelse samt köns- och genusaspekter. Gruppen sammanträder efter utlysningen av stipendier och bedömer tillsammans ansökningarna med hjälp av ett graderingssystem och diskussioner.

Utfall sedan 2012 till och med 2018

har sammanlagt **5 249 000 kr** delats ut i stipendier.

Totalt för perioden har 4, 215 000 kr gått till forskning på hjärt-kärlsjukdom. Övriga stipendier har gått till forskning på osteoporos (benskörhet), Alzheimers sjukdom samt gynekologisk cancer och prostatacancer samt psykisk ohälsa. Information om projekt vi stöttar finns att läsa på hemsidan www.kvinnorochhalsa.com.

I mars 2019 i samband med vår årliga kampanj Woman in Red i Stockholm, delades fem stipendier ut på sammanlagt 250 000 kr.

Följande tre forskare erhöll den högsta bedömningen inom hjärt-kärlområdet:

Med.dr. Carina Carlöf: 50 000 kr, specialistsjuksköterska, tema hjärt-kärl, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. ”EKG-registrering med hjälp av Coala Heart Monitor hos kvinnor med hjärtklappning – effekt på symtom och livskvalitet.”

Med.dr. Emma von Wowern: 50 000 kr. Specialistläkare, kvinnokliniken, MAS, Malmö. ”Maternell hemodynamik och sambandet med hypertensiva graviditetskomplikationer och intrauterin tillväxthämning.”

Med.dr. Lina Bergman: 50 000 kr. Överläkare kvinnokliniken, Falu Lasarett. ”Påverkan på hjärta och hjärna vid havandeskapsförgiftning (Preeclampsia Obstetric ad Verse Events).”

Följande två forskare erhöll högsta poängen inom psykiatriområdet:

Doktorand Mattias Strand: 75 000 kr. Överläkare, Centrum för psykiatriforskning, Institutionen för klinisk neurovetenskap, KI. ”Självvald inläggning – ett nytt behandlingsverktyg vid ätstörningssjukdom.”

Doktorand Ineke Samson: 25 000 kr. Logoped, Talkliniken Danderyds sjukhus AB. "Vad spelar kön för roll för utveckling och upplevelse av stamning."

Effekterna av stipendierna har bland annat varit att unga forskare på väg att disputerat eller alldeles efter disputationen fått forskningsstöd av stiftelsen och därför har kunnat fortsätta att forska. Flera stipendiater har genomgått halvtidskontroll på god väg till doktorsexamen och några har genomfört sin disputation. Ett flertal internationella publikationer har kommit till med hjälp av stipendiepengarna.

Stipendiaterna har genom åren hållit föredrag på våra events om kvinnohjärtat "Woman in Red"- som varje år äger rum i ett 20-tal svenska städer och på andra möten som vi arrangerar. Detta har rapporterats i vår tidning (fyra nummer per år) med bilder och informerande text liksom i annan media samt i våra övriga marknadskanaler.

Förhoppningsvis har aktiviteterna också ökat medvetenheten i samhället inom de olika forskningsområden som vi fokuserar på och hos våra cirka 25 000 medlemmar som följer oss i våra olika kanaler och deltar i våra välbesökta seminarier och aktiviteter runt om i landet.

Framtida viktiga områden – vidareutveckling

Hos kvinnor över 55 år är den vanligaste dödsorsaken hjärt- och kärlsjukdom. Trots detta publiceras fortfarande kliniska hjärtstudier med för få kvinnor liksom experimentella studier där endast djur eller celler av hankön ingår. Dessutom finns speciella tillstånd som drabbar mest kvinnor såsom brustet hjärta-syndrom, hjärtinfarkt utan kranskärlförträngningar och tillstånd med ökad risk för framtida hjärtinfarkt som havandeskapsförgiftning, diabetes under graviditet, att inte amma, för tidigt klimakterium, cystor på äggstockarna. När det gäller medfödda hjärtsjukdomar, hjärtsvikt och rytmrubbningar är kvinnor fortfarande underbeforskade och oftast underbehandlade. Dock har de av oss tidigare beskrivna fördröjningstiderna hos kvinnor med hjärtinfarkt förkortats sedan vi slog larm. Allmänt har medvetenheten om könsskillnader inom hjärt-kärlområdet ökat både hos professionen och allmänheten.

Högt blodtryck är en av många hjärt-kärlriskfaktorer. I en doktorsavhandling från Göteborg och i en Stockholmsstudie har man funnit att kvinnor fortfarande får de billigaste läkemedlen och inte når upp i målblodtrycket i jämförelse med männen.

Således kan man säga att hjärt-kärlforskningen fortfarande inom flera områden saknar ett köns- och genusperspektiv.

Inom övriga forskningsområden som vi fokuserar på är det också svårt att få forskningspengar och många av kvinnors sjukdomar såsom osteoporos och gynekologisk cancer är lågprioriterade.

Vi fokuserar alltmer på psykisk ohälsa eftersom kvinnor i alla åldersgrupper drabbas. Stress utmattning, depressioner, ångest, missbruk och suicid drabbar allt fler. Den psykiska ohälsan i Sverige ökar inte minst bland unga kvinnor. Förutom ett personligt lidande medför det ökade sjukskrivningar och på grund av missbruk ökad hjärt-kärlrisk.

Genusmedicin är fortsatt inte högt rankat inom svenska högskolor och forskningsråd trots att många utländska forskningsinstitutioner inte minst i USA ser detta som ett högprioriterat område. EU:s forskningsinstitut i Bryssel GD Sante, liksom NIH och FDA i USA har kommit ut med rekommendationer om vikten av köns-genusperspektiv i forskningen.

Allt sammantaget är det viktigt att 1,6 miljonerklubben fortsätter med opinions- och folkbildning ur ett könsperspektiv inom vård, forskning och omsorg samt specialprojekten för åsidosatta grupper i samhället.

Hur vet ni om er organisation gör framsteg?

Vi vet att vi gör framsteg, dels genom forskningsresultaten som våra stipendiater uppnår, såsom doktorsavhandlingar, halvtidskontroll innan disputation, liksom publikationer i internationella tidskrifter och kapitel i läroböcker. Dels genom uppmärksamhet i press, från politiker och allmänhet och det faktum att tusentals personer från hela Sverige kommer till våra arrangemang. Detta gör att kunskaper om köns och genusaspekter inom sjukdom och hälsa sprids. Även patientföreningar har visat stort intresse.

För stiftelsen Kvinnor & Hälsa i augusti 2019

Alexandra Charles von Hofsten, ordförande

Karin Schenck-Gustafsson, ordförande i Vetenskapsnämnden, styrelseledamot i Ägarstiftelsen samt Insamlingsstiftelsen Kvinnor & Hälsa